

business.com.ua/agro/ahronomiia-sohodni/item/12297-uspishne-vyroshchuvannia-hrechky.html.

5. Савицький К.А. Круп'яні культури / Савицький К.А. Яшовський І.В., Лактіонов Б.І., Багненко В.К. Видавництво «Урожай» Київ. – 1968.– 260 с.

УДК 633.16«321»: 631.816.1: 661.152.5

ЗАЛЕЖНІСТЬ ОЗЕРНОСТІ КОЛОСА ЯЧМЕНЮ ЯРОГО ВІД ФАКТОРІВ ТЕХНОЛОГІЇ

Климишена Р.І., кандидат с.-г. наук, докторант

E-mail: rita24@i.ua

Подільський державний аграрно-технічний університет

Одним із важливих елементів структури врожаю зернових колосових культур, який відіграє важливу роль у підвищенні їх зернової продуктивності є кількість зерен в колосі. Цей показник залежить від багатьох факторів технології, зокрема, строків і способів сівби, норм висіву насіння, рівня мінерального живлення та ін. Важливим є також вивчення впливу мікродобрива за різних фонів мінерального живлення на продуктивність колоса ячменю ярого за кількістю зерен. Саме такі дослідження можуть бути доповненням розвитку технологій вирощування сільськогосподарських культур.

Мета досліджень – встановити залежність продуктивності колоса ячменю ярого за кількістю зерен від впливу позакореневого підживлення рослин мікродобривами «Вуксал» на різних варіантах мінерального удобрення.

Схема досліджу: фактор А – норми застосування мінеральних добрив: $N_0P_0K_0$ (контроль), $N_{30}P_{45}K_{45}$, $N_{60}P_{90}K_{90}$; фактор В – норми мікродобрив за умови триразового їх застосування: 0 (контроль); 3,0 л/га (1,0+1,0+1,0); 4,5 л/га (1,5+1,5+1,5); 6,0 л/га (2,0+2,0+2,0); 7,5 л/га (2,5+2,5+2,5); 9,0 л/га (3,0+3,0+3,0). Позакореневе підживлення рослин проводили в період активної вегетації: перший раз – під час фази кущення мікродобривом «Вуксал Р Мах», другий – під час фази вихід у трубку мікродобривом «Вуксал Grain», третій – на початку фази цвітіння мікродобривом «Вуксал Grain».

Для проведення досліджень використано сорт ячменю ярого Себастьян.

Доведено, що кількість зерен в колосі ячменю ярого залежала від технологічних факторів включених в експеримент.

На основі проведеного дисперсійного аналізу за тестом Дункана встановлено, що на контрольному варіанті $N_0P_0K_0$ кількість зерен в колосі ячменю ярого була найбільшою – 25,1 шт. Збільшення норми внесення мінеральних добрив $N_{30}P_{45}K_{45}$ та $N_{60}P_{90}K_{90}$ спричиняло до істотного зниження параметрів показника – 23,7 та 23,3 шт., відповідно.

Проведені дослідження свідчать, що включення в експеримент агротехнологічного заходу – проведення позакореневого підживлення по вегетуючих рослинах мікродобривами «Вуксал» на всіх варіантах норм

мінеральних добрив сприяло покращенню озерненості колоса ячменю. На основі дисперсійного аналізу за тестом Дункана доведена дія досліджуваного фактора. Спостерігається наростаюча динаміка покращення озерненості колоса ячменю ярого. За отриманими результатами з використанням тесту Дункана виділено п'ять гомогенних груп, що доводить про результативність фактора за проведеного порівняння середніх значень озерненості колоса між варіантами.

Відповідно груповий аналіз показує, що контрольний варіант, де мікродобриво «Вуксал» не застосовували займає першу гомогенну групу. Значення показника є істотно найнижчим і становить 23,4 шт. Сумарна норма застосування мікродобрива 3,0 л/га (під час кушення – 1,0 л/га, вихід у трубку – 1,0 л/га та на початку цвітіння – 1,0 л/га) сприяла підвищенню озерненості колоса до 23,6 шт., і виділилась в окрему статистичну групу. Ефективною також є сумарна норма використання 4,5 л/га (під час кушення – 1,5 л/га, вихід у трубку – 1,5 л/га та на початку цвітіння – 1,5 л/га). При цьому продуктивність колоса за кількістю зерен становила 24,0 шт., що є істотно вищим порівняно до даних другої гомогенної групи. Збільшення сумарної норми використання мікродобрива при проведенні позакореневого підживлення рослин до 6,0 л/га (під час кушення – 2,0 л/га, вихід у трубку – 2,0 л/га та на початку цвітіння – 2,0 л/га) та 7,5 л/га (під час кушення – 2,5 л/га, вихід у трубку – 2,5 л/га та на початку цвітіння – 2,5 л/га) сприяло подальшому істотному збільшенню кількості зерен в колосі ячменю ярого. Зосередження даних цих варіантів в одній гомогенній групі свідчить про статистично однакові параметри показника, які становили 24,3 шт. і 24,4 шт. Внесення сумарної норми мікродобрива 9,0 л/га (під час кушення – 3,0 л/га, вихід у трубку – 3,0 л/га та на початку цвітіння – 3,0 л/га) забезпечило отримання істотно найбільшої кількості зерен в колосі – 24,6 шт.

На основі проведеного дисперсійного аналізу встановлено, що на кількість зерен колоса ячменю ярого загалом по досліді мінеральні добрива впливають на 74,7%, а мікродобрива «Вуксал» – на 24,9%. При вирощуванні ячменю на фонах мінерального живлення частка впливу позакореневого підживлення на параметри цього показника становить 86,6%, а мінеральних добрив – 13,2%.

Проведений кореляційний аналіз залежності кількості зерен в колосі від застосування мікродобрива «Вуксал» та від впливу внесених мінеральних добрив характеризується силою зв'язку $R=0,95$.

Висновки. Отримані результати впливу на реалізацію біологічного потенціалу рослин за кількістю зерен в колосі ячменю ярого внесених мінеральних добрив та позакореневого підживлення мікродобривами «Вуксал Р Мах» і «Вуксал Grain». Встановлені закономірності зменшення озерненості колоса ячменю в результаті застосування мінеральних добрив: варіант $N_0P_0K_0$ – 25,1 шт., варіант $N_{30}P_{45}K_{45}$ – 23,7 шт. і варіант $N_{60}P_{90}K_{90}$ – 23,3 шт. Застосування позакореневого підживлення рослин ячменю забезпечило збільшення параметрів озерненості на варіанті $N_0P_0K_0$ – від 24,5 до 25,5 шт., на варіанті $N_{30}P_{45}K_{45}$ – від 23,0 до 24,3 шт., на варіанті $N_{60}P_{90}K_{90}$ – від 22,6 до 23,9 шт. зерен в колосі.